

LES ARTS CATALANES

SALA JOAN MERLI

ESCULTURA

PINTURA

DIBUIX

Bosch-Roger

Rafael Barradas

Julian Castedo

Josep Granyer

Francesc Gimeno

Jaume Mercadé

Marqués - Puig

Isidre Nonell

Joan Rebull

E. C. Ricart

Josep F. Ràfols

Miquel Villà

SALA JOAN MERLI

Dins les Galeries Laietanes, Corts, 613-Barcelona

LES ARTS CATALANES

EDICIONS

A
B
R
I
L

1
9
2
9

Any II

JOAN MERLI

Tema de lluïment ofert als moralistes i tractadistes d'estètica, es presta admirablement a ésser il·lustrat amb profusió de cites i notes i, en general, és agraït. Tema solemne de tesi doctoral o de dissertació, es condensa a voluntat, diguem s'arronça, si cal fer-lo venir a mida d'un article o d'un pamflet periodístic. Tema distingit, tema molt senyor, si en nom d'ell—cosa que fa algun temps poguérem presenciar—accepten combat dues primeres espases és amb la prèvia consigna de no fer-se més que lleugeres esgarrinxades. Un abundant material filosòfic us permetrà, si defenseu el costat de la dependència de l'art, fer un castell de focs de gran espectacle. Si intenteu defensar la independència entre l'art i la moral—tesi que només és lícita a títol d'assaig—difícilment arribareu a commoure. El costat favorable a l'equilibri i al domini de la moral no es plany res. Compta amb un argument suprem que els tractats d'estètica esgrimeixen amb ferocitat i que sembla que hagi de tallar el cap en rodó a totes les proves de l'adversari. Si la immoralitat, o l'obsenitat—diu la prova moralista—s'introdueixen en l'obra artística, aquest ferment destrueix la pura emoció que ha de produir l'obra d'art. Sempre hem acceptat aquesta raó, tot

L'ART I LA MORAL

creient-la, però, d'indole subjectiva.

Sembla, doncs, que la moral, almenys des del punt de vista dialèctic, compti amb més poderoses defenses. Però, segurament, perquè no tregui vanitat de la seva situació de privilegi ha volgut la Providència que la Moral estigui molt exposada a l'arma del ridícul. I es dona el cas que les vestals d'aquesta divinitat s'han encarregat també de consumir el sacrifici del ridícul.

Una facècia ocorreguda a Lituània passarà a la història dels afronts fets a la Moral pels seus propis devots. Un lituanès ric, Luriev—ha dit un telegrama de Kovno—, ha llegat a la seva vila natal una col·lecció d'obres d'art en la qual figura una bella estàtua representant Apol·ló. Una comissió de velles dames—així les qualifica el despatx—va protestar que l'estàtua fos exposada al Museu local. L'Ajuntament, format probablement per uns quants pagesos maliciosos, va decidir de tapar públicament l'estàtua d'Apol·ló. Però, fos per semblar-los esqui-

fida la fulla de parra o perquè no hi atinessin—fet molt natural, perquè segurament no hi ha vinyes a Lituània—s'ha acordat que l'estàtua sigui exhibida coberta amb un pantalon de bany. Suposant que l'estàtua tingui repeu, podeu imaginar que no li haurà estat possible a Apol·ló passar les cames pels cuixals del pantalon, gest molt masculí que pres amb bona gràcia l'hauria redimit de la brometa. Haurà estat, doncs, necessari tallar el pantalon, posar-lo i cosir-lo.

L'Apol·ló de Lituània portarà, doncs, uns pantalons fets a mida. Segurament cap estàtua de l'antiguitat grega o romana s'ha vist en situació semblant. ¡Li està bé, per haver emigrat tan lluny de la Mediterrània, cap als països bàltics! Altres estatuës han estat mutilades, sistemàticament reconstituïdes o remutilades, segons pujaven els liberals o els conservadors, però cap com l'Apol·ló de Lituània s'ha vist amb un pantalonet, o amb una peça de roba que en català té un nom diminutiu d'una força grotesca extraordinària.

Han jugat aquesta facècia a la Moral, virtut sublim a la qual, perquè no agafi un posat orgullós, se la castiga sovint fent-li pujar els colors a les galtes.—M. B.

(La Publicitat, 26 Abril 1929).

«Le mode d'expression provenait plutôt de la tendance innée chez l'homme à ne voir d'abord les objets que sous deux dimensions, tendance que l'on pourrait expliquer de la manière suivante. La lumière solaire n'éclaire les objets que d'un côté: voilà ce qui apparaît immédiatement aux yeux de l'artiste. Il suit de là que l'artiste primitif qui n'a pas encore

pris connaissance du tout plastique qu'est un objet, ne voit sa sensibilité sollicitée que par les premiers aspects qui ont frappé son imagination, ce fait est en corrélation absolue avec le phénomène lumineux que je viens d'expliquer; il contient même très certainement le premier appel de la réalité à sa sensibilité créatrice. L'on peut donc accepter comme très légitime le fait pour le sculpteur primitif de ne voir dans les objets qu'il cons-

truit qu'une représentation de l'image qui frappe continuellement son regard; il n'a pas encore appris que la statue pouvait regarder le soleil avec son dos et qu'il lui était possible de mirer en même temps son visage dans son ombre.

MAURICE RAYNAL.»

(Fragment d'un proleg monográfico)

SALA JOAN MERLI

FRANCESC GIMENO

Paisatge

(Clixé «Gaseta de les Arts»)

SALA JOAN MERLI

FRANCESC GIMENO

La nena del gat

(Clixé «Gaseta de les Arts»)

Era al escolar-se la visita que una marxand anglesa, feu a Rebull en el seu taller d'Enghien que s'escaigué el sigüent *alée et retour*:

—Trebal·leu amb model, certament, quant feu un nu de dona?

—No senyora. Quant faig un nu de dona *em palpo*.

En comentar-se que un pintor *ancien régime*, donant-se uns cops de

LES ANECDOTES

puny sobre el cor, deia.—Jo pinto amb això! Bosch-Roger preguntà:

—Ja ho porta net... això?
I cloguè.

—Si pintès amb l'orella no s'hauria de descordar l'americana!

Rebull ultimament ha fet dibuixos

amb ciclistes en grups de quatre, grups de dos i *grups de un*. Algú fou curiós de saber d'on es proporcionava el model i preguntà, naturalment, a l'escultor. Rebull explicà una, dues, tres vegades, *l'argument*, no quatre vegades, perquè resolguè penjar en el seu taller un pneumàtic de bicicleta desinflat que s'explica tot sol... i l'hi tindrà per mentres pensi dibuixar ciclistes.

JOAN REBULL

(Col. R. Vayreda)

Dibuix

(Clixé «Gaseta de les Arts»)

Josep Camps, 27 anys, advocat.

1.—L'art ha d'ésser universal, però animat i vigoritzat pel mes pur localisme.

2.—L'art català el crec avui molt desorientat i gairabé sempre mancat de personalitat. Tenim, però excepcions remarcables.

3.—Podrien incorporar-se a l'actual moment artístic europeu, si encara no ho estan, els pintors Togores, Sunyer, Domingo, Sisquella, Mompou, Bosch-Roger, Camps-Ribera, Torres-Garcia; i els escultors Manolo, Gargallo i Rebull.

4.—D'entrè els artistes catalans d'avui prefereixo els nomenats en la resposta anterior.

Ramon Ibern, 23 any, forjador.

1.—Universal.

2.—Poc personal i tributari de la pintura francesa.

3.—Domingo, Pruna, Togores, Su-

Mes respostes a la nostra enquesta

BOSCH-ROGER. Dibuix

(Col. Rifà)

(Clixé «Gaseta de les Arts»)

nyer, Serra, Canals, Mompou, Sisquella, Anglada-Camarasa, Torres-Garcia, Rebull, Manolo i Gargallo.

4.—En pintura Togores, en escultura Manolo.

No parlo de Picasso perquè de naixença és espanyol i de fet és francès. Si l'acceptem com a nostre, aleshores en tot i per tot el poso en primer terme.

Pere Alà, 30 anys, ebenista.

1.—Universal.

2.—El millor.

3.—Sunyer, Togores, Domingo, Mompou, Gargallo, Rebull, Manolo.

4.—Togores i Manolo.

Josep Peraire, 18 anys, estudiant.

1.—Què vol dir art universal, art local, art regional? No sé què respondre.

2.—Salvades poques excepcions, em sembla que l'art dit català no té

suc ni bruc ni sap on va. Els artistes d'ací, estèticament, són covards!...

3.—Rebull, Manolo, Granyer, Mompou, Sisquella, Dalí, Bosch-Roger.

4.—Rebull, i que sigui per molts anys.

Joan Romeu, 28 anys, del comerç.
1.—Universal.

2.—No estic d'acord amb el que la gent creu el més orientat, ni ho estic tampoc amb el que la gent creu desorientat. En resum, però, crec més en Miró que en Gargallo.

3.—No és llarga la llista. Sisquella, Mompou, Bosch-Roger i a la punta, Miró i Dalí. En escultura Rebull, Manolo, Granyer.

4.—Els mateixos amb Rebull al cap.

En el número pròxim, si els nostres opinants no disposen el contrari, publicarem les últimes respostes a la nostra enquesta.

SALA JOAN MERLI

ISIDRE NONELL.

(Clixé «Gasetta de les Arts»)

Dibuix

Rebull. Abraços, encaixades. Lliurament d'uns retrats. Escultures pel marxand. Sopar a cà'n Soler. Bona companyia dels Benet, Mompou, Gifreda, Mallol, Bosch-Roger, Granyer, Cortés, Merli, Serra, Ferrant. Encar-

NOTES

recs. Un relleu. Anada a Reus. Un altre relleu. Un retrat. Dues escultures monumentals. Dos relleus. Un altre retrat. Quant s'en vagi, encaixa-

des, abraçades i l'«Arreveure» de tots els amics.

Salvador Dalí ha començat la seva col·laboració a «La Publicitat» el 26 d'Abril 1929 amb un article primer

d'una sèrie que durà per títol «Documental-Paris-1929».

De tant en tant un *pare de família* s'aixeca en defensa de la moral. De quant en quant alguna *mare de família* (mona d'imitació) fa el mateix. Si la moral pogués parlar veuríem com quedarien aquests *moralistes* d'ambdós... anavem a dir, sexes.

Ara ens atraquem sense trabuc i manta. Això desde la guerra!

El nostre amic Julian Castedo exposa les seves pintures del 23 d'Abril al 10 de Maig a Madrid. En el catàleg i a manera de presentació davant per davant del seu retrat, en català, reproduceix un retall de crítica de Sebastià Gasch de «L'Amic de les Arts» del març de 1927. Mai serà prou estimat per nosaltres aquest noble acte de Castedo qui s'ho mereix tot.

Si veus les barbes del teu veí afeitar...

N'hi han que escolten molt i no senten res. N'hi han que senten molt i... son sorts.

La millor condició del català? Enganyar l'amic, el company, a sí mateix. Creure's després un *viu*, creure que ningú s'en adona, alabar-se'n, finalment.

Moltes virtuts no són necessàries per ésser un bon artista? Bé, però, el demanar no fa pobre!

Granyer està treballant en uns grans baix-relleus per a Montjuich.

Els magnífics dibuixos de l'escultor Rebull seran exposats en «La Galeria» de Madrid, a partir del 29 de Maig vinent. Aquesta exposició es la primera que la Sala Joan Merli te en projecte celebrar per la Península amb les obres dels seus poulains.

Es amb el mes viu goig que senyallem l'èxit de l'exposició que el pintor Josep Mompou ve de celebrar aquest mes en la Sala Parès, la sede del nostre benvolgut Joan A. Maragall. Aquestes ratlles volen testimoniar la nostra admiració mes fervent per l'obra intel·ligent i sensible de Mompou, estimat amic.

Som descontents de naixença i murmuradors de molt avans de nèixer. Per això mai farem res positiu, res que tinguí cara i ulls. No tenim temps; la nostra intel·ligència està sols al servei d'aquelles nostres qualitats innates.

«L'Amic de les Arts» Sitges, 31 de Març de 1929. Núm. 31. Any IV, acaba de sortir en format reduït a la meitat, amb mes cohesió que abans. «L'Amic de les Arts», ara, pel seu text,

sembla respondre als propòsits de Dalí, Gasch, Montanyà, Foix. Sembla que la consigna és no fer-ne cas, però, ha fet, fa, i, segurament farà, gastar molta tinta.

Com a crítics recabem el dret a manifestar els nostres judicis de la manera mes sincera. Ara, com a homes d'ofici sols parlarem de les coses que poguessim superar.

I tan estrany com és, que, en un país de baladrers com el nostre, tan sovint, sigui practicada d'una manera perfecta la política del silenci!

Ja us heu subscrit a la *Gaset* de les Arts?

El nostre estimat amic Baiarola ens ha volgut enrojolar retreient-nos els elogis que «La Veu de Catalunya» ha fet diverses vegades a la nostra actuació. No voldríem que ningú, i menys Baiarola, ens cregués desagrahats. No poca feina ens costa de procurar mantenir-nos en el lloc on la seva amabilitat ens ha volgut veure!

Encara es parla de la sinceritat en art. Sabeu que vol dir això? Nosaltres, no ho sabem ni ens interessa.

Es feta una crida a tots els amics de Joan Salvat-Papasseit, als que estimen la seva obra immortal. «La Nova Revista» n'organitza l'homenatge. Què sabríeu mancar-hi?

Pere Daura ens anuncia una exposició de pintures i dibuixos a la Sala Badrinas. Sembla que serà pel maig vinent. Paisatges de Còrcega, Tarragona, Mora d'Ebre...

Aquest número de *Les Arts Catalanes* surt amb més retard, encara, que l'anterior. Ens cal doncs, tot demanant perdó als nostres amics, apretar de valent puix els nostres desitjos son de posar-nos al corrent tot seguit.

S'anuncia pel mes de Maig l'aparició del nou diari «El Matí» el qual ens promet ésser generós amb les arts. Sambla que donarà sovint pàgines amb nombre de reproduccions i quotidianament comentaris i informacions d'art d'ací i d'arreu. No cal dir com ens plaurà de veure-ho confirmat. Si fos així no ens caldria sinó esperar que «La Publicitat» i «La Nau» volguessin seguir.

Granyer ens anuncia per a molt aviat el seu viatge a París i Londres.

S'està imprimint la segona edició del volum «monogràfic dedicat al pintor D. Carles de la col·lecció «Monografies d'Art».

LES ARTS CATALANES es reparteix profusament per Catalunya, la Península i Estranger. Aquesta revista realitza la propaganda més eficaç que es pugui fer de les nostres arts i els nostres artistes.

La joieria de Jaume Mercadé convertida en la raó social «Mercadé S. A.» reforma la seva botiga del Passeig de Gràcia d'una manera sobria i escaient.

Compreu els llibres i les revistes a la Llibreria de la Vidua de Joan Salvat-Papasseit establerta a les Galeries Laietanes, Corts, 613, Barcelona.

Es a punt de sortir el n.º 8 de la «Gaset de les Arts» el qual continuarà un estudi de l'obra de Mateu Ortoneda, pintor de Tarragona, per Alexandre Soler i March, i un altre dels dibuixos de Rebull per Sebastià Gasch, ultra l'acostumada secció informativa de les exposicions.

A l'estiu tota cuca viu, menys les exposicions d'art. Es inútil fer-se il·lusions, ara, que més que mai, la gent estarà distreta amb els llums d'artifici de l'Esposició de Barcelona.

Hi han ciutats que amb un esperit remarcable de selecció amb el temps s'han fet una llista de *fills il·lustres* de primeríssima qualitat. Això, però, crea a vegades d'una manera impen-sada una mena d'esperit vanitos. Si, arriben a creure que son ells, els fills que no es mouen del poble, per causes purament personals i intransferibles, que en conferir el títol de *fill il·lustre* a un nat a la seva localitat li donen patent registrada d'il·lustre després de la qual ningú podrà dubtar que ho sigui.

No haurien d'oblidar, els que amb tan bona fe obren que els seus *fills il·lustres* abans no han estat nomenats, han rebut tota mena de consideracions intel·lectuals arreu. Que el seu nomenament es per reflexe... I finalment, que l'ésser fill il·lustre té el mateix valor que ésser fill adoptiu i que ocorre gairebé sempre que l'home il·lustre no ha pogut triar el lloc on ha nascut. N'hi ha que ni son lliures de triar el lloc d'adopció!

La racialitat en l'obra de l'artista, hi és o no hi és. L'acceptem, però, no sabríem exigir-la, per tan com és una cosa, en art, no escencial.

Castells de Valls, Diputació, 333, Barcelona, és l'actual impressor de LES ARTS CATALANES.

Les «Monografies d'Art» que edita fa temps Joan Merli i que molt aviat iniciaran una nova presentació, canviaran de títol genèric. El motiu no és altra que el d'haver-se anunciat aquests dies una sèrie amb el mateix títol a cura d'una coneguda editorial barcelonina. El nostre respecte a totes les activitats bibliogràfiques nostrades ens aconsella d'abandonar un títol que empravem tres anys ha, ara, que tan bones mans l'han adoptat.

Repetim, però, que les Edicions Joan Merli seguiran publicant volums monogràfics. Vègis l'anunci especial.

Gaseta de les Arts

Arquitectura - Escultura -
Pintura - Belles arts - Cinema

Director-propietari

Màrius Gifreda

Art

antic

J. Folch i Torres

Art

modern

R. Benet

Abonament

Un any: Barcelona 17 ptes.

Península 18 »

Amèrica llatina . . . 21 »

Altres països . . . 24 »

Via Laietana, 37 - Barcelona

L'Amic de les Arts

Sitges

Abonament

Un any 12 ptes.

Número solt 1 »

Cahiers de Belgique

Revue paraissant 10 fois par an

Peinture - Sculpture - Architec-
ture - Arts Decoratifs - Musique -
Cinéma

Directeur: *Pierre JAULET*

Secrétaire: *Marcel CUVELIER*

Bruxelles, 10, rue Royale

Belgique

Abonament (10 numéros)

Pais à tarif postal réduit 25 belgas par an

Prix du numéro: 3 belgas

plateria per a
resents

mercadé s. a.

joieria

telèfon 15704

passaig de gracia, 46

barcelona

AVIAT

EDICIONS JOAN MERLI

Començaran a publicar una nova sèrie de volums monogràfics dedicats
als artistes següents:

ESCULTORS

Ferrant
Fenosa
Granyer
Gargallo
Llimona
Manolo
Rebull

Andreu
Barradas
Borès
Bosch-Roger
Canals
Castedo
Casas
Colom
Cossio
Creixams
Dalí
Daura
Domingo
Dufy
Elies
Espinal

PINTORS

Galí
Galwey
Gimeno
Gris
Humbert
Inglada
Lurçat
Llavanera
Magay
Mallo
Mallol
Marques-Puig
Martí-Alzina
Mir
Miró
Mompou

Nonell
Obiols
Pascín
Pascual
Picasso
Pidelaserra
Puma
Ricart
Russinyol
Salvado
Serra
Sisquella
Togores
Vayreda, J.
Vilà
Viñes

ARTS APLICADES

Benigani
Gol
Llorens Artigas
Nogués
Renyer
Soldevila
Sala

Cada volum contindrà 20 reproduccions fotogràfiques originals i un comentari
crítico-biogràfic en català, castellà i francès.

BADRINAS

MOBLES MODERNS

Representant exclusiu
per tota la Península

de les teles

DE TE KU

Tapiceries - Estampats - Etemins

Cretones - Tuls i Toiles

tot amb colors

INDANTHREN

solids a la llum, rentat i a l'intemperie

Diagonal, 460

Telèfon 73963

BARCELONA

GASETA DE LES ARTS

GASETA DE LES ARTS

GASETA DE LES ARTS

RAFAEL BENET
FOLCH I TORRES
MARIUS GIFREDA

GASETA DE LES ARTS

ABONAMENT

Un any Barcelona 17 pessetes. Península 18 pessetes
Amèrica Llatina un any 21 pessetes. Altres països un any 24 pessetes

Via Laietana, 37 - BARCELONA

VIDUA DE JOSEP RIBAS

CASA FUNDADA EN 1850

MOBLES I

DECORACIÓ

CONCELL DE CENT,
327-329
TELEFON 14657

BARCELONA

TOMAS

AYMAT

Manufactura de Tapisseries d'alt lliç i catifes de punt nuat a mà - Progecció i execució d'encàrrecs - Restauració

*Carrer de Vilá
Telèfon n.º 20*

**SANT CUGAT
DEL VALLÈS**

Gran premi a les Exposicions Internacionals, Del Moble i Decoració d'Interiors, Barcelona 1923 - D'Arts Decoratives i d'Industries Modernes, Paris 1925

BIOSCA I BOTEY

es complauen en oferir-vos llur

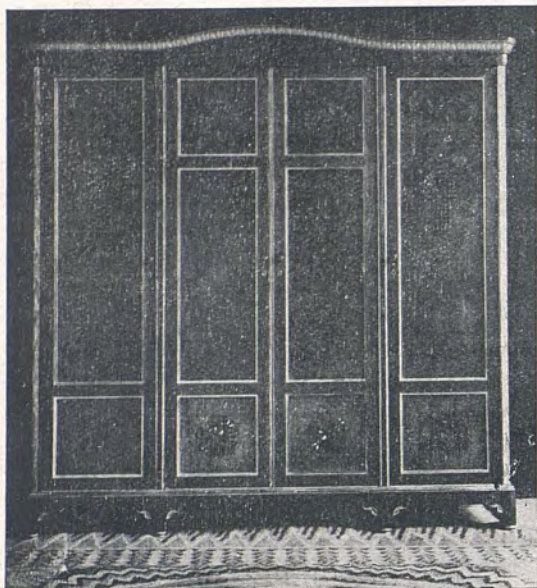
SALA D'EXPOSICIÓ

LAMPARES
FERRETERIA
BRONCES D'ART
INSTAL·LACIONS EN PLOM
METALLS PER A CONSTRUCCIÓ

RAMBLA CATALUNYA, 129 - BARCELONA

Joan Busquets

*Mestre ebenista
tapisser
decorador*

*Mobles de tots istils - Objectes
per a presents*

*Estudi, taller, exposició i sales
per a Exposicions d'Art i Bells oficis*

Passeig de Gracia, 36 - Telèfon 16825 - BARCELONA

FABRICA DE PRODUCTES CERAMICS

**Rajoles i Articles de Construcció
Terres cuites**

CASSIMIR VICENS

**Despatx
Carrer Tallers, 72
Telèfon, 15644
BARCELONA**

